

GBI bruikbaar voor Flora en Fauna?

Presentatie : Arjan van der Veen, gemeente Lelystad
Datum : 23 september 2010
Tijdstip : 14.00u. – 14.30u.
Locatie : Oranjewoud, Almere
Organisatie : GBI gebruikersoverleg

Wat vraagt de (Flora- en Fauna) wet?

- Ontheffing verbodsbepalingen
- Vrijstellingsregeling
 - algemene vrijstelling
 - vrijstelling met gedragscode (bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik, ruimtelijke ontwikkeling en inrichting)
- Gedragscode
 - o.a.: Bosschap 2004, Waterschappen 2005, Gemeenten 2008

Gedragscode opdrachtgever

Taken opdrachtgever

- Zoneringsdocument (natuurgebieden)
- Informatie bijzondere en beschermde soorten
- Beheerplan, werkplan, bestek
- Monitoring en evaluatie
- Afhandelen calamiteiten met Ministerie

Gedragscode opdrachtnemer

Taken opdrachtnemer

- Deskundigheid op het gebied van flora en fauna
- Toepassen gedragscode
- Info opdrachtgever gebruiken t.a.v. verspreiding en voorkomen soorten
- Opstellen plan van aanpak
- Rapportage en evaluatie
- Signaleren calamiteiten

Wat heb ik?

- Basis:
 - Welke soorten komen voor?
 - Dieren
 - Planten
 - Welk beschermingsregime?
 - Belangrijke gebieden en status?
- Verdieping:
 - Welke terreintypen?
 - Welke soort verwacht ik daar?
 - Welke staat er echt? → planten

BESCHERME SOORTEN IN LELYSTAD
(Flora- en Faunavet)

Cat:

A	Wijkgroen
B	Debuut
C	Bosm / doornstiel grasland
D	Vaast / watergang > dan 2 meter / plas
E	Bosstruweel
F	Grote velden (Jusselmeegebied)

Voorkomen verwacht categorie:

A	B	C	D	E	F
---	---	---	---	---	---

Tabel 1, algemeen beschermde soorten

Soort	Wijkgroen	Debuut	Bosm / doornstiel grasland	Vaast / watergang > dan 2 meter / plas	Bosstruweel	Grote velden (Jusselmeegebied)
Zoogdieren						
aardmuis						
boomvis						
doergermuis						
dunzing						
divergspittemuis						
egge						
gewone bosspittemuis						
flaas						
hennelijn						
huisspitsmuis						
konijn						
mol						
ree						
roze vleermuis						
veelkleurige bosspittemuis						
veldmuis						
vogel						
vooftat						
Reptielen en amfibieën						
bruine kikker						
moedelijke groene kikker						
kleine watersalamander						
meerkikker						
Insecten						
kleine rode bommier						
Wederdieren						
witpaardsk						
Vaetplanten						
blauwster						
brede vesperorchis						
dorstenbloem						
grootkroon						
grote ksaanderbol						
zwenkblom						

Tabel 2, overige soorten

Soort	Wijkgroen	Debuut	Bosm / doornstiel grasland	Vaast / watergang > dan 2 meter / plas	Bosstruweel	Grote velden (Jusselmeegebied)
Zoogdieren						
otterhert						
Vissen						
kleine modderkruiper						
meerzal						
inverdondepad						
Vaetplanten						
blauwster						
brede vesperorchis						
dorstenbloem						
grootkroon						
grote ksaanderbol						
zwenkblom						

Tabel 3, zwaar beschermde soorten (bijlage 1 ArrvB)

Soort	Wijkgroen	Debuut	Bosm / doornstiel grasland	Vaast / watergang > dan 2 meter / plas	Bosstruweel	Grote velden (Jusselmeegebied)
Zoogdieren						
das						
boomkruiser						
Reptielen en amfibieën						
ringstaart						
Vissen						
blauwvoorn						

Tabel 3, zwaar beschermde soorten (bijlage IV HR)

Soort	Wijkgroen	Debuut	Bosm / doornstiel grasland	Vaast / watergang > dan 2 meter / plas	Bosstruweel	Grote velden (Jusselmeegebied)
Zoogdieren						
das						
gewone divergvleermuis						
gewone grootoorvleermuis						
lastvlager						
meer-vleermuis						
nethuisvleermuis						
roze vleermuis						
veelkleurige vleermuis						
veldvleermuis						
Reptielen en amfibieën						
rugstreeppad						

Kalender maatregelen per beheercategorie [Compatibiliteitsmodus] - Microsoft Excel

1 KALENDER BEHEER SOORTEN BINNEN HET STEDELIJK GEBIED EN STADSBOSSEN VAN LELYSTAD

(niet per categorie beheercategorieën leveren geen specifiek risico op inzake de bescherming van flora en fauna. In principe staan alle groeiplaatsen van beschermde plantensoorten op de inventarisatiekaart, in rood is de meest kritische periode aangegeven)

6 Beheercategorie 2.01 Heesters, opgaand

Beheermaatregel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Risico
snoeien/afzetten													verstoren vogelnest
schoffelen													remetten winterverblijf kleine zoogdieren
schoffelen (overjarige plantennesten)													remetten nest kleine zoogdieren
toelichting:	Het betreft in de bebouwd kom veelal algemene broedvogels, waarvan het nest of de aanwezigheid redelijk snel zichtbaar is. Bij aantreffen van een bew...												
Kleine zoogdieren planten zich vaak in bladhopen of takkenbossen voort. Verstoring is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de blad...													
Amfibieën en kleine zoogdieren overwinteren in bladhopen of takkenbossen. Verstoring is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de bi...													
Beheermaatregel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Risico
snoeien/afzetten													verstoren vogelnest
schoffelen													remetten winterverblijf kleine zoogdieren
schoffelen (overjarige plantennesten)													remetten nest kleine zoogdieren
toelichting:	Het betreft in de bebouwd kom veelal algemene broedvogels, waarvan het nest of de aanwezigheid redelijk snel zichtbaar is. Bij aantreffen van een bew...												
Kleine zoogdieren planten zich vaak in bladhopen of takkenbossen voort. Verstoring is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de blad...													
Amfibieën en kleine zoogdieren overwinteren in bladhopen of takkenbossen. Verstoring is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de bi...													
Beheermaatregel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Risico
snoeien/afzetten													verstoren vogelnest
verwijderen overjarige plantennesten													remetten winterverblijf amfibieën en winter
maaien rand													remetten biologische plant
omzagen boom													verstoren vogelnest
omzagen boom diameter > 30 cm													verstoren vogelnestholte of vleermuisverblijf
toelichting:	Het betreft in de bebouwd kom veelal algemene broedvogels, waarvan het nest of de aanwezigheid redelijk snel zichtbaar is. Bij aantreffen van een bew...												
Aan de rand van de bebouwd kom komen een aantal soorten broedvogels van de Rode Lijst voor. Bij werkzaamheden in de broedtijd, stel een veiligheids...													
Kleine zoogdieren planten zich vaak in bladhopen of takkenbossen voort. Verstoring is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de blad...													
Amfibieën en kleine zoogdieren overwinteren in bladhopen of takkenbossen. Verstoring is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de bi...													
In de bosplantsoenen komen een aantal plantensoorten voor die niet beschermd zijn. De groeiplaatsen van deze soorten zullen met tijd zijn en kunnen...													
Bij het omzagen van bomen dient in de kritische periode gecontroleerd te worden of er geen nest aanwezig is. Als een nest aanwezig is, dient met omz...													

Korte richtlijn taken en verantwoordelijkheden [Compatibiliteitsmodus] - Microsoft Word

KORTE RICHTLIJN TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN
Dagelijks onderhoud
(voor de uitgebreide beschrijving en richtlijn wordt verwezen naar de Gezagscode en Leidraad)

Algemene zorgplicht
De algemene zorgplicht houdt in dat flora en fauna worden gerespecteerd. Het doden, veronttrusten en/of beschadigen van alle aanwezige wilde flora en fauna wordt voorkomen of zoveel mogelijk beperkt Artikel 2 lid 1 Flora- en Faunawet. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
In de praktijk dient dus niet alleen met beschermde soorten rekening gehouden te worden, maar met alle soorten. Tijdens inventarisaties wordt ook naar soorten van de Rode Lijst gekeken. Vanwege hun zeldzaamheid vragen deze soorten extra aandacht, mede vanwege het instandhouden van de biodiversiteit. Zorg dat broed-, verblijf-, foerage- en voortplantingsplaatsen van diersoorten van de Rode Lijst niet verstoord worden. Zorg dat groeiplaatsen van vaatplanten, mossen en korstmossen en paddenstoelen van de Rode Lijst niet verstoord worden door houtopslag, sponvoorming, graafwerk, etc. → taak [Wijkbeheer](#) om er op toe te zien dat niet of zo min mogelijk verstoord wordt tijdens de werkzaamheden, uitwerking in plan van aanpak [opdrachtnemer](#) → taak [Stedelijk Beheer](#) is het actueel houden van verspreidingsgegevens en deze aanleveren aan [Wijkbeheer](#)

Zorgvuldig handelen
Deze vorm van soortbescherming is gekoppeld aan de soorten met een zwaardere beschermde juridische status (tabel 2 t/m 3 en alle vogels). Er dient invulling te worden gegeven aan zorgvuldig handelen bovendien het uitvoeren van bestendig beheer → uitwerking in plan van aanpak [opdrachtnemer](#).

Taakverdeling

Opdrachtgever: Gemeente

- Zoneringdocument met kaart → actualisatie en aanleveren door [Stedelijk Beheer](#)
- Informatie bijzondere soorten → actualisatie en aanleveren door [Stedelijk Beheer](#)
- Bestek → verantwoordelijkheid [Wijkbeheer](#)
- Beheerplan → aanleveren informatie [Stedelijk Beheer](#)
- Monitoring en evaluatie → verantwoordelijkheid [Stedelijk Beheer](#)
- Afhandelen calamiteiten met LNV → verantwoordelijkheid [Stedelijk Beheer](#)

Opdrachtnemer: Gemeentelijke uitvoeringsdienst, aannemer
De uitvoerende partij werkt volgens de gedragscode beheer groenvoorzieningen

- Aantoonbare deskundigheid → aantonen bij inschrijving
- Tropassen gedragscode
- Gebruik maken van de informatie van de opdrachtgever → gegevens beschermde soorten en kaart aan te leveren in bestekfase door [Stedelijk Beheer](#) aan [Wijkbeheer](#)
- verspreidingskaarten en risico aanleveren door [Stedelijk Beheer](#) aan [Wijkbeheer](#)
- Opstellen van een plan van aanpak → voor aanvang van de werkzaamheden aanleveren aan [Wijkbeheer](#)
- Uitgevoerd dienen te zijn:
 - Onderhoudsacties uit het bestek met uitwerking van:
 - Algemene zorgplicht
 - Algemeen zorgvuldig handelen

Hoe kom je het te weten?

- Kennis halen bij lokale deskundigen of natuurverenigingen
 - Voordelen: betrokkenheid, minder kans om soorten ‘te missen’
- Databestanden raadplegen
 - Waarneming.nl
 - NDFF
- ‘Projecten’

13

Zelf inventariseren?

- Voor dieren weinig zinvol, weet welk terreintype ze nodig hebben of gebruiken
- Voor planten zinvol ter aanvulling van verwachting

14

Nee

Rugstreepad?

Ja

Rugstreepad (*Bufo calamita*)

Groene kikker (*Rana esculenta*)

Lelystad geeft lucht

Heikikker?

Nee

Groene kikker (*Rana esculenta*)
(blauw door het ontbreken geel pigment)

Ja

Heikikker (*Rana arvalis*)

Beheercategorie 2.01 Heesters, opgaand													
Broedperiode vogels: Geel= balts en nestbouw; Rood= eieren of niet vliegvlugge jongen; Blauw= verzorging vliegvlugge jongen.													
Overige soorten: Rood= meest gevoelige of kritische periode													
Soort	bescherming	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
9 Vogels													
10 wilde eend	vogelnest												
11 winterkoning	vogelnest												
12 heggenmus	vogelnest												
13 roodborst	vogelnest												
14 merel	vogelnest												
15 Zoogdieren													
16 bosmuis	tabel 1												
17 bunzing	tabel 1												
18 egel	tabel 1												
19 huisspitsmuis	tabel 1												
20 mol	tabel 1												
21 rosse woelmuis	tabel 1												
22 Amfibieën en reptielen													
23 bruine kikker	tabel 1												
24 gewone pad	tabel 1												
25 kleine watersalamander	tabel 1												
26 Alpenwatersalamander	tabel 2												

Beheercategorie 2.01 Heesters, opgaand													
Beheermaatregel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Risico
snoeien/afzetten													verstoren vogelnest
schoffelen													vermietigen winterve
schoffelen (overjarige plantenresten)													vermietigen nest kle

toelichting: Het betreft in de bebouwde kom veelal algemene broedvogels, waarvan het nest of de aanwezigheid redelijk snel zichtbaar is. Bij kleine zoogdieren planten zich vaak in bladhopen of takkenbossen voort. Verstoren is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht. Amfibieën en kleine zoogdieren overwinteren in bladhopen of takkenbossen. Verstoren is niet toegestaan vanuit de algemene zorgplicht.

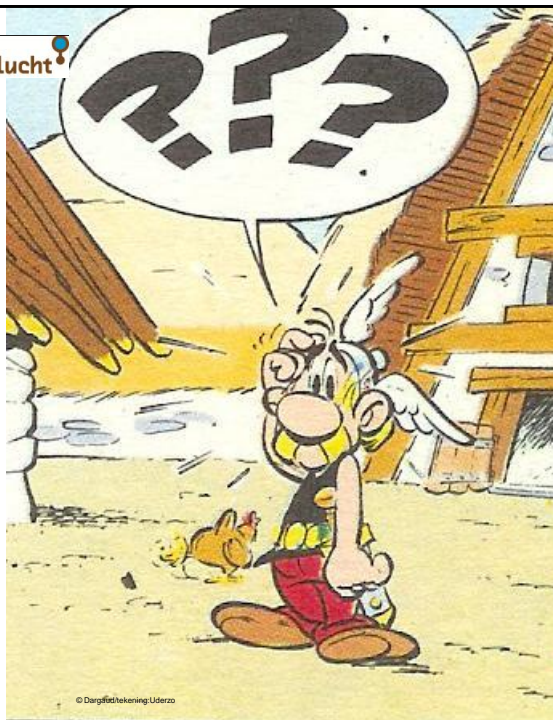
Risico	Beschermingsmaatregel
verstoren vogelnest	inventariseer en markeer nesten tijdens werkzaamheden, blij zo kort mogelijk in de buurt van het nest
vermietigen winterverblijf kleine zoogdieren en amfibieën	schoffel niet in bladhopen en stapels takken in de kritische periode
vermietigen nest kleine zoogdieren	schoffel niet in bladhopen en stapels takken in de kritische periode

12 slijk snel zichtbaar is. Bij aantreffen van een bevoond nest tijdens snoeiwerkzaamheden, het nest markeren en zo min mogelijk verstoren.
13 vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de bladhopen of takkenbossen.
14 n vanuit de algemene zorgplicht, handhaaf de bladhopen of takkenbossen.

Conclusie

- Belang soortenkennis binnen de gemeente
- Belang ecologische kennis binnen de gemeente
- Belang (locale) soortenkennis bij het inventariserende bureau
- Goede contacten met lokale natuurorganisaties zoals: Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, IVN, Natuur- en Vogelwacht, Provinciaal Landschapsbeheer
- Gegevensbeheer en monitoring, weet wat je hebt

Lelystad geeft lucht

Lelystad geeft lucht

Natuur overal op de eerste plaats?

Nee, maar wel een goede afweging maken

